

Wyrok z dnia 5 sierpnia 1999 r.

II UKN 72/99

Nieuwzględnienie dokumentów potwierdzających zatrudnienie, dołączonych do wniosku o rentę rolniczą pod rządem ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 1989 r. Nr 24, poz. 133 ze zm.), której przepisy nie przewidywały możliwości zaliczenia do okresu ubezpieczenia rolniczego tego zatrudnienia wobec braku wniosku osoby uprawnionej do świadczeń pod rządem przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 1993 r. Nr 71, poz. 342 ze zm.), której przepisy zezwalają na zaliczenie okresu zatrudnienia, nie może być uznane za błąd organu rentowego, przeto wzrost renty rolniczej (emerytury rolniczej) może nastąpić z uwzględnieniem złożonego wniosku za okres nie dłuższy niż 1 miesiąc od jego złożenia.

Przewodniczący: SSN Barbara Wagner, Sędziowie SN: Beata Gudowska, Roman Kuczyński (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 1999 r. sprawy z wniosku Haliny M. przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddziałowi Regionalnemu w P. o wysokość emerytury i datę przyznania świadczenia, na skutek kasacji wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 16 września 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 16 marca 1998 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie oddalił odwołanie Haliny M. od decyzji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego-Oddziału Regionalnego w P. z dnia 28 listopada 1997 r., przyznającej emeryturę rolniczą. Sąd Wojewódzki ustalił, że wnioskodawczyni na

podstawie decyzji z dnia 30 stycznia 1990 r. pobierała rentę rolniczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 1989 r. Nr 24, poz. 133 ze zm.), które nie przewidywały dodatków do rent z tytułu stażu pracy poza rolnictwem, a wysokość świadczenia uzależniona była od wartości sprzedanych produktów rolnych. Wobec złożenia w dniu 20 listopada 1997 r. wniosku o emeryturę rolniczą wniosek ten został uwzględniony w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 1993 r. Nr 71 poz. 342 ze zm.) i do wysokości emerytury przyjęto okres pracy wnioskodawczynie w Zespole Opieki Zdrowotnej w K., a emeryturę wypłacono za okres nie wcześniejszy niż miesiąc od złożenia wniosku, zgodnie z art. 76 i 99 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), które to przepisy mają zastosowanie w kwestii powstania prawa do świadczeń.

Wyrokiem z dnia 16 września 1998 r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie oddalił apelację wnioskodawczynie od wyroku Sądu pierwszej instancji z uzasadnieniem, iż do przyznania emerytury rolniczej za okres wcześniejszy niż to przyjął organ rentowy, brak jest podstaw prawnych, zaś w okresie nabycia prawa do renty rolniczej nie istniały podstawy do wliczenia do okresów prowadzenia gospodarstwa rolnego pracy poza rolnictwem.

Kasacja wnioskodawczynie od powyższego wyroku zarzuca naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 44 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz art. 76 i 99 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu. Kasacja nie stawia zaskarżonemu wyrokowi zarzutu naruszenia prawa procesowego, wobec czego Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę zgodnie z treścią art. 393¹¹ KPC w granicach kasacji, bierze jednak pod rozagę z urzędu nieważność postępowania. Nie stwierdzając w niniejszej sprawie nieważności postępowania i będąc związany ustaleniami faktycznymi dokonanyymi w sprawie, Sąd Najwyższy nie podziela zarzutu naruszenia wskazanych w kasacji przepisów prawa materialnego. Podkreślić należy, że wnioskodawczynie złożyła wniosek o rentę rolniczą pod rządem ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin, której

przepisy nie przewidywały możliwości wliczenia do okresu prowadzenia gospodarstwa rolnego (i sprzedaży produktów rolnych określonej wartości) okresu zatrudnienia pracowniczego, a zatem decyzja przyznająca rentę rolniczą w 1990 r. odpowiadała prawu, a dołączenie do wniosku o rentę dokumentów dotyczących zatrudnienia pozarolniczego nie mogło wywołać żadnych skutków prawnych. Z kolei ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 1993 r. Nr 71, poz. 342 ze zm.) wprowadziła w art. 44 ust. 1 zasadę ustalania prawa do świadczeń na wniosek osoby zainteresowanej, albo innej osoby mającej interes prawny w ustaleniu tego prawa. W przedmiotowej sprawie jest bezsporne, że wnioskodawczyni pod rządem ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. nie złożyła wniosku o doliczenie okresów ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia, jakkolwiek przepis art. 25 ust. 2 pkt 3 tej ustawy pozwala na zaliczenie do części składkowej emerytury rolniczej innych okresów ubezpieczenia społecznego, jeżeli z tego tytułu ubezpieczonemu nie przyznano emerytury lub renty. Nie zachodzi także sytuacja przewidziana przepisem art. 44 ust. 2 omawianej ustawy, gdyż dokumentów zatrudnienia najemnego zalegających w aktach rentowych (renty rolniczej) nie sposób uznać za nowe dowody lub nowe okoliczności, mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość, które nakazywałyby z urzędu ponowne ustalenie prawa do świadczeń, zaś wejście w życie nowych przepisów prawa nie może być uznane za takie okoliczności. Nie istniały jednak żadne przeszkody, by wnioskodawczyni, jak to też ust. 2 art. 44 przewiduje, złożyła stosowny wniosek powołując się na złożone już dokumenty. Należy zatem dojść do wniosku, iż zarzut naruszenia przepisu art. 44 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników jest na tle ustalonego stanu faktycznego (brak wniosku, złożenie dokumentów pod rządem poprzedniej ustawy) chybiony. Nie zasługują także na uwzględnienie zarzuty naruszenia art. 76 ustawy o z.e.p. Przepis ten stanowi, że prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia się wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, a jeżeli pracownik pobiera zasiłek chorobowy, prawo do emerytury, renty szkoleniowej lub renty inwalidzkiej powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku. Wniosek o emeryturę został uwzględniony przez przyznanie prawa do tego świadczenia i kasacja nie wykazuje, na czym miałyby polegać błędna wykładnia lub niewłaściwe zastosowanie tego przepisu. Z kolei zgodnie z przepisem art. 99 ustawy o z.e.p. świadczenia wypłaca się, poczynając od dnia powstania tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, zaś nie jest sporne, że

wnioskodawczyni złożyła wniosek o emeryturę rolniczą dopiero w dniu 20 listopada 1997 r. Tym samym przyznanie zaskarżoną decyzją prawa do tej emerytury od dnia 1 listopada 1997 r. nie narusza przepisu art. 99 ustawy o z.e.p. i czyni ten zarzut kasacji nieuzasadnionym.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy nie znalazł usprawiedliwionych podstaw do uwzględnienia kasacji i w oparciu o art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====